

המוקד להגנת הפרט ואח'

ע"י בייכ עוה"ד דן יקיר ואח'

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

ת.ד 35401 ירושלים 91352

העותרים

נ ג ד

מפקד כוחות צה"ל באזור הגדה המערבית

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

המשיב

הודעה משלימה שנייה מטעם פרקליטות המדינה

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מתכבד המשיב להגיש הודעה משלימה זו המתייחסת ל"הודעה מטעם העותרים" שהוגשה ביום 4.6.02 לבית המשפט הנכבד.

רקע כללי

2. כזכור, עתירה זו הוגשה ביום 18.4.02, במהלך מבצע "חומת מגן", ובמסגרתה תקפו העותרים בעיקר את תנאי הכליאה של אלפי העצורים שהובאו למתקן הכליאה במחנה "עופר" במהלך המבצע האמור. טענת העותרים היתה כי במתקן זה שוררים תנאי מעצר שאינם "אנושיים ומינימליים". כן תקפו העותרים את תנאי הכליאה ששררו ב"מתקנים זמניים למיון וחקירה" שאליהם הובאו העצורים בטרם הועברו למתקן עופר, אלא שמתקנים אלה נסגרו בינתיים וממילא הפך הנושא לענין תיאורטי.
3. ביום 24.4.02 הוגשה תגובת המדינה לעתירה. בתגובתה לטענות בענין מתקן עופר טענה המדינה בתמצית, כי תנאי הכליאה הניתנים כיום לעצורים במחנה עופר הינם אנושיים, הולמים מכובדים וסבירים. אכן, בתחילת מבצע חומת מגן, בשל כמויות העצורים הגדולות עד מאד, שהובאו בקצב מהיר ביותר למתקני המעצר בשטחי איו"ש – ובעיקר למתקן עופר - לא ניתן היה לספק לכל העצורים מיידית את תנאי המעצר המינימליים המקובלים במלואם, ולפיכך, משך תקופה קצרה יחסית, לא ניתנו לכל העצורים כל תנאי הכליאה המקובלים. אלא שמכך לא היה מנוס למרבה הצער, עקב מעצרו של אלפי אנשים בתוך ימים ספורים ועקב הצורך להעריך לקליטתם ולמעצרו בזמנים סבירים תוך כדי לחימה, שנפתה על כוחותינו. מכל מקום, בתשובתה הדגישה המדינה, כי צה"ל נערך במהירות רבה

- תוך כדי הלחימה - למצב שבו יוכלו כל העצורים לקבל תנאי מעצר סבירים, והמדינה הודיעה, כי במועד הגשת התגובה, התנאים שניתנו לכל העצורים במחנה עופר היו סבירים בהחלט וענו על הסטנדרטים המקובלים, הן לפי הדין הישראלי והן לפי הדין הבינלאומי. לפיכך טענה המדינה כי אין כל מקום להתערבותו של בית המשפט הנכבד בנדון.

4. ביום 25.4.02 התקיים דיון בעתירה ובמהלכו הסכימה המדינה, לפני משורת הדין, לאפשר לנציגי העותרים לערוך ביקור במתקן עופר כדי שיוכלו להתרשם מכלי ראשון מן התנאים השוררים בו. עם תום הדיון הוחלט כי לאחר קיום הביקור, יגישו הצדדים הודעות משלימות ולאחר מכן בית המשפט יחליט כיצד להמשיך את הטיפול בעתירה.

5. ביום 22.5.02, ובהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, נערך ביקור במתקן עופר, בהשתתפות נציגי העותרים, נציגי פרקליטות המדינה והפרקליטות הצבאית ונציגי מתקן עופר. מטרתו של הביקור היתה לאפשר לעותרים לעמוד, בצורה בלתי אמצעית, על תנאי הכליאה במקום, ולהיווכח כי תנאים אלה שופרו מאד מאז פתיחת המתקן.

6. לאחר הביקור המשותף במחנה עופר, שלח ב"כ העותרים ביום 29.5.02 מכתב לח"מ, בו העלה נושאים רבים הקשורים לתנאי הכליאה במקום (28 במספר), תוך שציינ כי בכל אחד ואחד מהם יש לדעתו מקום לשיפור בנוגע לתנאי הכליאה במחנה עופר. מכתב זה צורף כנספח ה/1 להודעה שהגישו העותרים ביום 4.6.02.

7. ביום 4.6.02 השיב הח"מ למכתב ומסר כי מיד לאחר קבלתו הוא הועבר לרשויות הצבא. הח"מ ציין, כי מטבע הדברים, בשל הפירוט הרב הכלול במכתב, עדיין לא ניתנה התייחסות הצבא למכתב והוסיף כי כאשר תתקבל התייחסות זו היא תועבר לעותרים.

מכל מקום, הח"מ ציין, כי עיון במכתב מעלה, כי הנושאים המועלים בו חורגים לגמרי - ובמובהק - מהנושא שעמד בלב העתירה. הח"מ הוסיף, כי קשה לחלוק על כך שהרושם המתקבל מהביקור במקום הוא שאכן התנאים במחנה הם אנושיים ולמעלה ממיינמליים, בניגוד לנטען בעתירה, ולפיכך ציין כי בשלה חשעה למחיקת העתירה. אכן, תמיד ניתן לשקול הצעות לשיפורים, ולפיכך כתב הח"מ לב"כ העותרים כי ברור שכל הצעות העותרים לשיפורים תבחנה ותשקלנה. עם זאת, כאמור, הדברים חורגים לחלוטין מהנושא שעמד בלב העתירה ולפיכך הוצע כי העתירה הנוכחית תמחק וכי העותרים ימתינו לתשובות לגבי הנושאים הספציפיים שהועלו במכתבם. עוד צויין, כי ככלל, לגבי הנושאים שהועלו במכתב כלל לא מוצו עד כה ההליכים, וגם מטעם זה נכתב כי מדובר בנושאים שאינם בשלים לדיון בבג"צ. עם זאת הוסיף, כי כמובן שאם לאחר קבלת התשובות יסברו העותרים כי המשיב פועל באופן בלתי חוקי בנושא זה או אחר, תהיה פתוחה בפניהם הדרך לגשת שוב לבג"צ. כך נעשה בעתירה שהוגשה על ידי אחת העותרות בנושאים ספציפיים הנוגעים לתנאים מסוימים במתקן עופר (בג"צ 4378/02 שאותו הגישה אחת העותרות בעתירה דנו) ולא תהיה כל מניעה כי כך יפעלו העותרים גם בעתיד.

אולם המשך ניהול ההליכים בעתירה דנן, כאשר המגעים מול רשויות הצבא לא מוצו, וכאשר העותרים לא הצביעו על פגם חוקי שבגינו פגומים מעשי המשיב, נראה כבלתי יעיל ובלתי ראוי. לפיכך, כאמור, הוצע לעותרים כי ימחקו העתירה ויפעלו למיצוי ההליכים מול רשויות הצבא בכל עשרות הנושאים שהועלו במכתבם מיום 29.5.02.

מכתב זה צורף כנספח ה/2 לחודעת העותרים מיום 4.6.02 ולמען הנוחיות הוא מצ"ב שוב כנספת א'.

8. תשובה למכתב זה לא התקבלה עד עצם היום הזה, ובמקום זה קיבל ב"כ המשיב הודעה שהגישו העותרים לבית המשפט הנכבד ביום 4.6.02, לאחר שהתקבל אצלם המכתב. בהודעה זו התייחסו העותרים לביקור שנערך במתקן עופר ולמהלכו ולאחר מכן סקרו העותרים את הבעיות המרכזיות שנתרו לדעתם במתקן. למכתב שנשלח אליהם מטעם המשיב באותו יום לא התייחסו העותרים כמעט כלל, ובמקום התייחסות לגוף הנטען הסתפקו העותרים בהעלאת הטענה כי למרות שחל שיפור מסויים בתנאים הפיזיים במחנה עופר מאז הגשת העתירה, עדיין קיימים בו תנאים "בלתי אנושיים" המצויים מתחת לסף המינימום. לפיכך ביקשו שבית המשפט יורה על "תיקון המעוות". ראו במיוחד סעי' 2 ו-44 להודעת העותרים.

9. במסגרת הודעה זו, ומשדחו העותרים את הצעת המשיב למחוק את העתירה ולמצות את ההליכים מול רשויות הצבא בכל נושא הטעון לדעתם תיקון, יתייחס המשיב לטענות המועלות בהודעה זו כסידרן. התייחסות זו מתווספת להתייחסות המפורטת שניתנה בתשובת המדינה לעתירה, שהוגשה כאמור ביום 24.4.02. עם זאת, נבקש כבר עתה לציין, כי מטבע הדברים, התייחסות זו תנתן רק ביחס לנושאים שעלו בעתירה, ולא לנושאים שזכרם כלל לא בא בעתירה, אלא הועלו לראשונה בהודעה המשלימה שהגישו העותרים או במכתב שכתבו ביום 29.5.02.

10. בנוסף, מכיוון שהעותרים טוענים כי אופן ניהולו של הביקור במחנה לא איפשר להם לעמוד מקרוב ובאורח יסודי ומסודר על תנאי הכליאה במחנה, וכי מתחילת הביקור הערימו נציגי המשיב "קשיים מרובים" על דרכם, אשר סיכלו כביכול את יכולתם להתרשם באופן ישיר מתנאי המקום, נפתח תחילה ונתייחס לביקור ולמהלכו, ולאחר מכן נתייחס, ולו תמציתית, לטענות העותרים בנושא זה, שהינן – נאמר כבר עתה – חסרות שחר.

הביקור במתקן ומהלכו

11. כאמור, לפני משורת הדין, ומבלי שהייתה מוטלת על המשיב כל חובה לעשות כן, הסכים המשיב לאפשר לנציגי העותרים לבקר במתקן המעצר. זאת, על מנת שיוכלו להיווכח במו עיניהם כי אין בסיס לטענותיהם בדבר תנאים "בלתי אנושיים" כביכול, שבהם מוחזקים

העצורים. נציגי המשיב נערכו על מנת לאפשר לנציגי העותרים לקיים ביקור חופשי ככל האפשר בנסיבות העניין, והביקור אכן נשא אופי שכזה.

בהקשר זה נבקש להזכיר, כי בהחלטת בית המשפט מיום 8/5/02, אשר ניתנה לפני שהתקיים הביקור, ציין בית המשפט, כי:

"המלצנו בפני הצדדים, כי בעת הביקור במחנה יתלוו אל המבקרים אנשי צבא שבמקום, אשר על-פי שיקול דעתם יחליטו אם לאפשר מפגש בין המבקרים לבין נציגי העצורים, אם לאו".

12. בפתח הביקור במתקן, אשר התקיים ביום 22.5.02, סקר מפקד המתקן בפני נציגי העותרים את תנאי ההחזקה במקום ועם תום הסקירה החל סיור בין מתחמי הכליאה. במהלך הסיור, ביקשו נציגי העותרים להיכנס לתוך מתחמי הכליאה, בטענה כי אין באפשרותם לעמוד בצורה אחרת על תנאי הכליאה במקום.

על אף שנציגי המשיב התלבטו אם להיענות לבקשה זו, בהיותה בקשה חריגה ביותר שהענות לה דורשת היערכות ביטחונית מיוחדת לשם הבטחת שלומם של הנכנסים למתחמי הכליאה, שכן בתוך המתחמים מסתובבים באופן חופשי עצורים מסוכנים ביותר, הוחלט בסופו של דבר להיענות לבקשה במידת האפשר.

כך החליט מפקד המתקן, וזאת על אף הסיכון הכרוך בכך, והאחריות המוטלת עליו לשלומם של המבקרים. לפיכך הותרה כניסתם של נציגי העותרים לשני מתחמי הכליאה. האחד - מתחם כליאה סטנדרטי בו מתגוררים עצורים, והשני, מתחם כליאה בו מצוי המטבח המספק אוכל לעצורים, ובו מתגוררים עצורים העובדים במטבח.

יצוין, כי על מנת לאפשר כניסתם של נציגי העותרים למתחמי הכליאה נדרש מפקד המתקן להזעיק למקום חיילי אבטחה נוספים וזאת על מנת לאבטח כדבעי את המבקרים.

13. אשר לאפשרות לשוחח עם העצורים במקום, הרי שלמרות שלא היתה מוטלת על נציגי הצבא כל חובה לאפשר זאת, הרשה מפקד המתקן למבקרים לשוחח עם כמה נציגים של העצורים. דא עקא, שכבר לאחר כניסתם למתחם הכליאה, התפזרו נציגי העותרים בין האוהלים והחלו לשוחח עם עצורים שונים ביחידות. זאת, בניגוד מוחלט לתנאי הביקור שהותוו להם. באת כוחה של המדינה, עוייד גנסיין, שהשתתפה בביקור, ביקשה מנציגי העותרים להפסיק שיחות אלה שוב ושוב, אלא שנציגי העותרים התעלמו באורח בוטה מכל בקשותיה של נציגת המדינה.

לא זאת אף זאת, גם לאחר שיצאו נציגי העותרים ממתחם הכליאה, הם התפזרו לאורך גדרות המתחם והחלו שוב לשוחח עם העצורים בלא שביקשו היתר לכך ממפקד המתקן. זאת, למרות בקשותיהם החוזרות ונשנות של נציגי המשיב לחזור בהם מהתנהגותם זו.

ניתן אפוא לסכם ולומר, כי נציגי המשיב הלכו לקראת העותרים במידת האפשר, ואף נענו לבקשתם החריגה להכנס לתוך המתחמים, וזאת למרות הבעייתיות הבטחונית שכניסה זו עוררה. כן נענתה בקשתם לאפשר להם לשוחח עם נציגי העצורים. אלא שנציגי העותרים מעלו באמון שניתן בהם וניצלו לרעה את סובלנות נציגי המשיב, אשר נמנעו מהפסקת הביקור – למרות שנציגי העותרים הפרו באופן בוטה את הכללים שהותוו להם.

על רקע זה נתייחס עתה לטענות העותרים ביחס לביקור.

14. העותרים טוענים תחילה, כי הסיור התנהל תחת דוחק זמן שמקורו בנציגי המשיב. לטענתם, הם התייצבו בשער המחנה בשעה 9:00, הוכנסו למתנה רק בסביבות השעה 9:45, והתבקשו לסיים הסיור בשעה 11:00.

בתגובה לטענה זו נבקש להבהיר, כי הסיור במתקן אכן נועד להתחיל בשעה 9:00 בבוקר ולהימשך כשעה וחצי עד שעותיים. הדבר הובהר לבי"כ העותרים מראש, ולהערכת המשיב, פרק זמן זה מספיק די והותר לצורך הסיור. אלא שבשעה 9:00 בדיוק, בה התייצבו נציגי המדינה בשער המתקן, בוששו נציגי העותרים להגיע, למעט מכונית אחת בה נצפו שניים או שלושה מהנציגים. בנסיבות אלה ביקשו הנציגים שכן הגיעו, להמתיך לחבריהם.

מטעם זה הסיור אכן החל מאוחר מן הצפוי, ברם בנקודה זו אין לעותרים להלין אלא על עצמם, על שאיחרו להגיע למקום. לא זו בלבד, אלא שהסיור במתקן נסתיים לאחר השעה 11:00 בבוקר, תוך שנציגי המדינה והצבא נאלצים, בעטיו של האיחור מצד העותרים, להאריך את הסיור מעבר לשעה המתוכננת לסיומו.

15. העותרים מוסיפים וקובלים על כך שלא ניתנה להם האפשרות להיכנס לכל אחד ואחד ממתחמי הכליאה. בעניין זה נבקש להדגיש כי עצם ההיענות לבקשת נציגי העותרים להכנס לתוך מתחמי כליאה, כמו עצם ההענות לבקשת הביקור בכללותה, נעשתה לפני משורת הדין ובלי שהעותרים הצביעו על מקור חובה המחייב את המשיב לעשות כן. כמו כן, נענה מפקד המתקן לבקשתם, על אף הפרוצדורה האבטחתית הכרוכה בכך.

עם זאת אין כל בסיס לדרוש מהמשיב לסכן את ביטחון חייליו, או את ביטחון נציגי המדינה, או את ביטחון המבקרים, או להיערך הערכות לוגיסטיות משמעותיות, על מנת לאפשר לעותרים לבקר בכל אחד ואחד ממתחמי הכליאה. למותר לציין כי עמדת המשיב היא שניתן לעמוד על תנאי הכליאה במתקן אף מבלי להיכנס לתוך מתחמי הכליאה, וקל וחומר שהיה בידי העותרים לעמוד על תנאי הכליאה במתקן לאשורם, לאחר שנכנסו לשני מתחמי כליאה.

16. העותרים מוסיפים וטוענים בהודעתם, כי במהלך הסיוור הותר להם לשוחח רק עם שניים מנציגי העצורים. דא עקא, וכפי שצויין לעיל, הלכה למעשה, בעקבות החריגה מן ההנחיות שניתנו לנציגי העותרים, שוחחו הנציגים עם מספר עצורים גדול.

17. ניתן אפוא לסכם ולומר כי בטענות העותרים בנושא זה אין ממש. צר לנו על שהעותרים, במקום להעריך את נכונות המשיב לאפשר את עצם קיום הביקור, ובמקום להעריך את נכונות נציגי הצבא שנכחו במקום ללכת לקראתם ולהענות לבקשות שונות שלהם, מצאו לנכון להעלות טענות שכאלה, שכאמור, אין בהן ממש.

18. משהגענו עד הלום נוכל להתייחס לטענות בנושא תנאי הכליאה, המועלות בהודעת העותרים מעמ' 3 ואילך.

טענות בנושא הטיפול הרפואי

19. כל עצור במחנה עופר נבדק בדיקה רפואית לפחות פעמיים במהלך שהותו במתקן: בהגעתו ובשחרורו. בדיקה רפואית זו נועדה לוודא כי מצבו הרפואי שפיר, וכי הוא כשיר לעמוד בתנאי המעצר, מבלי שהדבר יפגע בו מבחינה רפואית. בנוסף, לכל עצור הנזקק לטיפול רפואי ניתן טיפול כמתבקש מצרכיו.

20. במתקן עופר קיימת מרפאה הכוללת צוות רפואי רחב: חמישה רופאים, חובשים ורוקחים. תקן שירותי הרפואה במחנה רחב יותר מן התקן שנקבע בצה"ל לצורך שירות אוכלוסיה בהיקף הקיים במחנה עופר. כך, מלאי התרופות הקיים במרפאה נרחב יותר, ובמקרים בהם לא נמצאת במקום תרופה שעצור כלשהו נזקק לה, מובאת התרופה ממרפאה אחרת.

21. לכל העצורים ניתנת הזדמנות, לפחות פעם ביום, להיבדק על ידי חובש או רופא, על פי הצורך. סגל הרפואה עובר ליד מתחמי הכליאה, ועונה על צורכיהם הרפואיים של העצורים. בעת הצורך, כאשר נדרש עצור לבדיקה מקיפה ומעמיקה יותר, הוא נלקח למרפאה, ושם ניתן לו הטיפול לו הוא נזקק. במקרה ולא ניתן לטפל בעציר באמצעות השירותים הרפואיים הניתנים במתקן, הוא מובא לבית חולים, לצורך טיפול מעמיק יותר.

22. בהודעתם טוענים העותרים כי יש עצורים הטובלים ממחלות קשות המחייבות טיפול שאינם מקבלים טיפול וכי יש עצורים הזקוקים לתרופות מסוימות שאינם מקבלים אותן. למשיב לא ידוע במה מדובר, שכן ההודעה לא מפרטת שמות עצורים שכאלה, ולמיטב ידיעת המשיב - הטענה אינה נכונה. מכל מקום, כל פניה ספציפית שתוגש בנדון - תיבדק.

טענות בדבר צפיפות, חום, תנאי שינה ותנאים סניטריים

23. בעת הביקור במחנה שהו בו כ- 900 עצורים וכיום שוהים בו כ- 950 עצורים. העצורים מוחזקים כיום בעשרה מתחמי כליאה, ולפיכך, בממוצע, בכל מתחם שוהים כ- 90-100 עצורים. כל מתחם מכיל בממוצע חמישה אוהלים. מספר האוהלים בכל מתחם מוכתב עפ"י חיקף השטח, ולפיכך, מספר האוהלים בכל מתחם עולה על חמישה רק אם היקף השטח מאפשר זאת. בכל אחד מהאוהלים מוחזקים 22 עצורים לכל היותר. שטח כל אוהל הוא 60 מ"ר, שכן אורך האוהל הוא 12 מטר ורוחבו 5 מטר. לאורך שני צידי האוהל יש 11 דרגשי שינה לכל היותר. רוחבו של כל דרגש הוא 70 ס"מ ובין הדרגשים מצויים רווחים. בנוסף, באמצע האוהל מצוי מסדרון ריק שרוחבו כ- 1.40 מטר. מסדרון זה משמש למעבר העצורים.

24. בעתירה נטען כי החזקת 22 עצורים באוהל אחד, ששטחו 60 מ"ר, יוצרת "צפיפות קשה". זאת, מאחר שבכל חלק "צמודים זה לזה ללא כל מרחק ביניהם 11 דרגשי שינה לאורכו של האוהל".

דא עקא, שחישוב קל יוכיח כי טענה זו אינה נכונה, שכן רוחב 11 דרגשים הוא 7.70 מטר, וממילא, קיימים רווחים מצטברים בין המיטות ברוחב של 4.30 מטר. בנוסף, קיים כאמור מסדרון ריק בלב האוהל המשמש למעבר דרי האוהל.

25. מעבר לכך נבקש להבהיר, כי בהוראות מקמצ"ר הכלליות נקבע כי ניתן להחזיק באוהל עד 26 כלואים. אולם כאמור, בפועל, מוחזקים באוהל עד 22 כלואים.

כן נבקש להוסיף, כי באוהלים דומים המשמשים למגורי החיילים במחנה עופר, גרים לעיתים עד 24 חיילים.

בנסיבות אלה אין ממש בטענה המועלית בנושא זה.

26. עוד נוסף, כי בין האוהלים המצויים בכל מתחם כליאה, קיים מרחב המשמש לצורכיהם השונים של העצורים, כגון תנועה ותפילה. במצב דברים זה, לא ניתן להוסיף אוהלים נוספים בכל מתחם, שכן הדבר עלול לגרום לפגיעה ניכרת במרחב התנועה של העצורים באותו מתחם.

אשר לטענה כי באוהל שוררת "מצוקת חוס", הרי שבעיה דומה קיימת לאלפי חיילים, הגרים באוהלים דומים, והפתרון המקובל לכך מצוי בקיפול יריעות האוהל, דבר המאפשר לזרמי אויר לעבור באוהל באופן חופשי ומאוורר את האוהל בצורה סבירה.

27. אשר לטענה כי דרגשי השינה המחולקים לעצורים, שאורכם 180 ס"מ, הינם קצרים יתר על המידה, נבקש להבהיר כי מדובר בדרגשים באורך סטנדרטי, המשמשים מזה שנים למטרה האמורה.

28. אשר לטענה כי אין מספיק תאי שירותים ומקלחות במתחמי הכליאה, הרי שעמדת המשיבים הינה כי קיומם של שלושה תאי שירותים ושלושה תאי מקלחות בכל אחד ממתחמי הכליאה, בהם מצויים במוצע כ- 100 עצורים, הינו סביר בהחלט, בהתחשב בכך שהגישה לתאים אלה הינה חופשית בכל שעות היום (דבר שלא תמיד מתאפשר במתקני כליאה רגילים). ואכן, ככלל, אין תורים בכניסה לשירותים או למקלחות. אשר לטענה כאילו מספר זה של תאים צריך לספק באחד המתחמים 180 עצורים, הרי שמדובר בטענה מופרכת, שכן אין מספר עצורים שכזה באף אחד מהמתחמים.

אשר לטענה כי ישנם תאים שבחם הידיות של מתקני השטיפה בשירותים נשברו, הרי שלפי מה שנמסר לנו, ידיות אלה נשברו על ידי העצורים עצמם, כנראה כדי להפוך הידיות לסכיניים מאולתרים. בכל מקרה, במקרים בהם הוברר כי הידיות נשברו, הוחלפו הידיות בידיות מסוג אחר.

טענות בנוגע למזון וביגוד

29. ככלל, תפריט המזון שניתן לעצירים מבוסס על לוחות המזון שקבע צה"ל. שני לוחות מזון קיימים בצה"ל המתייחסים לעצורים. מבין השניים, התפריט חניתן לעצורים המנהליים – המכונה "לוח 120" – עשיר יותר מזה הניתן לעצורים רגילים. על אף שמבין העצורים במחנה ישנם עצורים רבים שאינם זכאים לתפריט המועשר, תפריט זה מוענק **לכל העצורים במחנה**.

מזה זמן מה העצורים מבשלים את מזונם, ולפיכך, מתאפשר להם לאכול ארוחות חמות. אחד ממתחמי הכליאה משמש כמטבח מרכזי, המבשל לכל עצורי המחנה.

30. המזון הנשלח ע"י מרכז המזון הצה"לי נפרק ישירות לתוך המתחם המשמש כמטבח מרכזי, ללא שיהוי. המזון נשמר מתחת לסככות המונעות התחממות וקלקול מהיר של המזון. עוד מצויים מתחת לסככות מקררים לשימור מזון, בעיקר מוצרי בשר, מים זורמים, כיריים ומשטחי עבודה. הניקיון במתחם מסודר לאחריותם של העצורים.

31. בעתירה נטען כי המזון המסופק לעצורים אינו מספיק. אלא שכאמור, כמויות המזון מנופקות לעצורים על פי לוח מזון מקובל, ועיון בו מראה כי מדובר בכמויות סבירות בהחלט. לוח המזון מצ"ב כנספח ב' להודעה זו.

העותרים מוסיפים וטוענים בהודעה כי לוח המזון לא נמסר לידיהם עד למועד הגשת ההודעה. אלא שטענה זו הינה טענה מופרכת, שכן לוח המזון צורף על ידי המזינה זה מכבר לתגובה שהוגשה על ידה בבג"צ 4378/02 – שהוגש על ידי העותרת מס' 5 בעתירה דנן – ונשלח לעותרת זו.

32. עוד מבקשים העותרים לאפשר להם להכניס לעצורים מזון ארוז מהחוץ. אלא שהעותרים לא טרחו ליידיע את בית המשפט כי העותרות מס' 5 הגישה עתירה נפרדת בנושא זה, התלויה ועומדת (בג"צ 4378/02 הנ"ל). תשובת המדינה לעתירה זו, המדברת בעד עצמה, מצ"ב כנספח ג' לתשובתנו. לגוף הענין נציין, בתמצית, כי המשיב מאפשר הכנסת מזון מן החוץ למחנה, וזאת בתנאים מסוימים שאין צורך לפרטם במסגרת תשובה זו, שכן כאמור, בענין זה תלויה ועומדת עתירה נפרדת.

33. אשר לביגוד, הרי שככלל, עצור המגיע למתקן מקבל סט בגדים, וכעבור כחודש, אם הוא עדיין עצור במתקן, הוא מקבל סט נוסף. עצור המגיע ללא ביגוד משל עצמו, מקבל מיד שני טטים. בנוסף, איפשר המשיב להכניס למתקן מן החוץ בגדים בכמויות מסוימות. גם בנושא זה אין צורך להרחיב, שכן גם נושא זה הועלה בעתירה נפרדת (בג"צ 4378/02 הנ"ל), ואנו מפנים לתשובת המדינה לעתירה זו (ראו במיוחד סעי' 28-34 לתשובה).

טענות נוספות של העותרים

34. העותרים מוסיפים ומעלים בהודעה שהוגשה מטעמם גם טענות שונות על כך שהעצורים "משועממים", עקב כך שאין להם ספרים ומשחקים בכמות מספקת.

אלא שטענות אלה כלל לא הועלו בעתירה, ועל כן אין צורך להתייחס לטענות אלה במסגרת הודעה זו עם זאת, למעלה מן הנדרש נציין כי העצורים מקבלים כיום מהצלב האדום ספרים ומשחקים שונים.

35. טענות אחרות נוגעות לכך שאין לעצורים די קשר עם החוץ, אלא שגם טענות בנושאים אלה אינן כלולות כלל בעתירה והעותרים אף לא מיצו החליכים בנושא זה.

36. טענה נוספת הינה כי עצירים התלוננו על "מכות והשפלות שעברו". לענין זה התייחסנו כבר בתשובתנו הראשונה לעתירה בה ציינו כי ההוראות בצה"ל הן ברורות וחד משמעיות בנושא והן אוסרות על שימוש באלימות ובהשפלות כלפי עצורים. כן הוספנו שם, כי למיטב בירורינו עם מפקד המתקן, לא היה שום שימוש באלימות ובהשפלות ולא הוגשו לו שום תלונות בנדון. מכל מקום, אם תוגשנה תלונות ספציפיות עם פרטים ספציפיים, הן כמובן

תבדקנה כנדרש. למותר לציין, כי העתירה אינה נוקבת בשום תלונה ספציפית שהוגשה וממילא לא ניתן להתייחס לטענות בנושא זה, שהינן כוללניות.

סיכום

37. כעולה מעיון בהודעה, גם העותרים מודים כי חל שיפור בתנאי הכליאה במתקן, והדבר מובן, שכן בזמן שחלף מאז פתיחת המתקן, בתחילת מבצע חומת מגן, נערכו רשויות הצבא לקליטת כמות העצורים הגדולה שהגיעה למתקן, ושיפרו נושאים רבים שהיו טעונים שיפור.

אשר לטענות העותרים לגבי המצב הנוכחי, הרי שכפי שהבהרנו, ככלל, מזוהר בטענות שאין בהן ממש. לפיכך נבקש את דחיית העתירה מכל הטעמים שהובהרו לעיל.

היום: ט' תמוז, תשס"ב

19 יוני, 2002

ש.נ.פ.

ממונה על עניינים בטחוניים
בפרקליטות המדינה